

(texte français ci-dessous)

We hadden ons verheugd met de uitspraak van het Europees geneesmiddelenbureau (EMA) in de loop van die namiddag: geen opschorting nodig, noch een invoering van een leeftijdsgrens. We leefden in de overtuiging dat men eenzelfde consequent beleid zou voeren als een maand geleden toen men AstraZeneca niet opschortte en we even de dapperste aller Galliërs op sociale cartoonmedia werden.

Eens te meer bleek de politiek onvoorspelbaar en week men nu wel af van het advies van EMA en van de WGO. Ook de Europese landen reageerden in verspreide slagorde. Het is nog onduidelijk wie de dappersten nu gaan worden, alleszins de Belgische politici niet. Om nog te zwijgen over de beste 'communicatores'...

In ons vaccinatiecentrum Expohal te Gent zitten we die dag volop in de fase waarin de 75-plussers gevaccineerd worden samen met de laatste groep zorgverleners. Ik word als coördinerend arts van dienst door een module-arts opgeroepen voor advies*.

Een veertigjarige zorgverlener-collega kan de tranen nauwelijks onderdrukken bij de vraag: "Wat moet ik nu doen? AstraZeneca weigeren? Maar verlies ik dan mijn oproeprecht om gevaccineerd te kunnen worden?" Ze heeft het *breaking news* gehoord op weg naar het vaccinatiecentrum en getwijfeld om meteen rechtsomkeer te maken. Vorig jaar was ze nog in behandeling voor borstkanker en had ze een trombose in haar bekken doorgemaakt tijdens de chemotherapie. De route naar het vaccinatiecentrum was dezelfde als naar het ziekenhuis dat hier in de buurt van de Expohal ligt.

"Kunnen we haar geen Modernavaccin geven?" oppert de module-arts, "ik moest ook een AstraZeneca krijgen maar heb het laten vervangen door een Pfizer, maar dat was hier niet" voegt hij er meteen aan toe bij het zien van mijn verwonderde blik. "Trouwens, dat dateert nog van de tijd toen men het niet aan 65-plussers gaf in bepaalde landen en ja, ik ben een gepensioneerde vrijwilliger."

"Wat zou jij doen? Met wat ben jij gevaccineerd?" zijn de onvermijdelijke vragen. Ik heb geen directe lijn met mijn naamgenoot Van Ranst en het is in ons centrum de afspraak dat de coördinerende arts de eindverantwoordelijkheid neemt, op eigen risico nadien teruggefloten te worden, weliswaar op vriendelijke manier.

We overleggen de vier mogelijkheden met behulp van de terugvraagmethode : 1) ze weigert nu en krijgt dan het vaccin via haar huisarts in de laatste fase, als iedereen die het wou gevaccineerd is, vermoedelijk eindejaar, 2) ze wacht af of er toch nog iemand niet zou opdagen voor een Modernavaccin vanavond en geven het aan haar in plaats van iemand op te roepen van de lijst, 3) ze checkt zich nu in bij de vaccinator-verpleegkundige en er wordt in het dossier een weigering geregistreerd op mijn advies waarna ze opnieuw wordt opgeroepen of 4) ze laat zich nu vaccineren met AstraZeneca wat ik, wetenschappelijk en risico-afwegend onderbouwd maar ook collegiaal empathisch, haar aanraadt.

Ondertussen krijgt ze een berichtje van haar moeder die haar waarschuwt op basis van de extra nieuwsberichten die de keuze van minister Vandenbroucke bevestigen. Ze is ons oneindig dankbaar dat we naar haar luisteren en tijd nemen en haar laten beslissen op eigen risico die ook het mijne wordt en gedeeld met de module-arts en de vaccinator-verpleegkundige.

We delen haar keuze in transparantie met alle medewerkers. Het wordt het gespreksonderwerp van de avond. Iedereen ervaart de delicaatheid van de beslissing maar meteen ook de complexiteit die politici moeten ervaren in het afwegen van keuzes voor het algemeen belang.

Ik voel respect, mededogen maar ook verzet tegenover de manier van communiceren van de politici en de experts in vergelijking met het overleg dat wij hier in het centrum hanteren. Alle medewerkers, gevaccineerd met AstraZeneca, vragen zich meteen af of ze zelf nog risico lopen en wat er nu met die tweede prik moet gebeuren.

Ongeveer 200.000 Belgen jonger dan 56 jaar rekenen nog op hun tweede vaccininspuiting, maar het is afwachten wanneer en met welk vaccin dat zal gebeuren. Daarover op voorhand niet nadenken en laconiek melden à la Dehaene dat men er over zal nadenken als het probleem zich voordoet en men nog tijd heeft tot 5 mei, is mensonwaardig en versterkt de verwarring die al zo sterk aanwezig is.

Op 12 april staat in een omzendbrief van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid dat alle personen die jonger zijn dan 56 en die nog ingepland staan voor een vaccin van AstraZeneca, gecontacteerd moeten worden. Dat zijn er in totaal 6.612 in Vlaanderen. 'De persoon in kwestie mag nog altijd beslissen om zijn/haar slot te behouden', staat in de brief. In dat geval zouden zij toch het AstraZenecavaccin krijgen weliswaar op eigen risico na het ondertekenen van een document. Dezelfde redenering in Wallonië en Brussel. Sabine Stordeur van de task force vaccination formuleert het als volgt : " La personne reste libre de ce qu'elle souhaite, car c'est bien une recommandation et pas une interdiction de se faire vacciner avec l'AstraZeneca, mais à ses propres risques."

Ik moet onwillekeurig denken aan allen die op eigen risico de covidmaatregelen overtreden, aan vrienden en familie die een barbecuefeestje bouwen in de tuin, aan jongeren die *la boum* organiseren in Ter Kamerenbos, aan studenten die samentropen op de pleinen van de Belgische universiteitssteden, aan schouwburgdirecteurs die hun zalen zullen openen in

Antwerpen en Brussel, aan burgemeesters die hun terrassen zullen plaatsen in Middelkerke en Luik.

Natuurlijk, ik weet dat op eigen risico laten vaccineren met AstraZeneca van een andere orde is en met louter individuele gevolgen maar het gaat me om het gedeelde en overlegde risico. Een risico dat je samen kan nemen om met elkaar nieuwe wendingen te nemen, te ontplooiën in een leven met corona.

*In ons vaccinatiecentrum werken we met een administratief onthaal en een medisch uitvoerend team. De vaccinator-verpleegkundige neemt de anamnese af en dient het vaccin toe. Een module-arts staat in voor de vragen en problemen van twintig vaccinatoren, verdeeld in vier straten van vijf consultatieruimtes met twee wachtzalen. De coördinerend arts overkoepelt de vier modules, staat in voor EHBO en de samenwerking met de vaccinvoorbereiders en hun apotheekverantwoordelijke.

Dr Marc Cosyns